PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ТОВАРИШІ РОБКОРИ! Пишіть до своєї сторінки з фабрик, з майнів, лісів, залізниць, фармів і від організацій. Пишіть з усіх усюдів і про все!

Сторінка Робітничих Кореспондентів

ТОВАРИШІ РОБКОРИ! Поширюйте свою газету між робітниками й фармерами! Зробіть свою сторінку справжньою трибуною трудових мас!

ХАЙ БУДУТЬ ОДНАКОВІ ВКЛАДКИ ДЛЯ ВСІХ.

(Стаття дискусійна.)

Вестон, Онт.

Читаючи дискусійні статті, які відносяться до організації РЗТ, я є того переконання, що товариші висказують свої думки щиро, бо в них є бажання забезпечити свою організацію фінансово. Однак хоч ті думки є висказані щиро, то на мою думку не можна погодитися з деякими пропозиціями товаришів.

Я маю на думці допис товариша майнера з Тіммінс, Онт., в якім він пише, що членська вкладка майнерів повинна бути вища від вкладки других робітників, бо в майні трапляється більше каліцтва як деинде і багато випадків туберкульози.

Я один з тих туберкульозно-хорих, який вже поверх року мучиться в шпиталі. Я ніколи майнером не був, тому і не набрався сухіт в майні. Я цілком погоджуюся з товаришом майнером, що майни найскорше позбавлють робітника його здоровля і що в майнах на кожнім кроці грозить смерть або каліцтво, однак не можу погодитися з пропозицією товариша майнера, щоб робити якусь ріжницю між робітником майнером, а робітником, який працює при іншому станкові. Всі вони підкопують своє здоровля при нинішній системі "спід ап", всі вони працюють не маючи відповідної вентиляції і всі вони можуть набратися сухіт. Коли робітник працює довгими роками в такім місці, де немає свіжого роздуху, то не робить ріжниці де не було-б, в майні чи в фабриці, він є кандидатом на сухітника.

Тому таке поріжнення членів було-б непрактичне і несправедливе. Тоді виходило-б, що товариші фармері, члени нашої організації, повинні платити лиш половину тої вкладки, яку платить майнер, бо вони працюють на свіжім воздусі і між ними немає так багато сухітників, як є між майнерами. Окрім того між ними немає так багато випадків каліцтв, як між майнерами. Я не хочу сказати, що фармері не слабують, або що між ними нема нещасливих випадків, однак пропорціонально далеко менше як серед майнерів.

Ми бачимо, що росходи нашої організації зростають кожного року і треба щось негайно зробити, щоб забезпечити фінансово нашу організацію. Я вповні годжуся на підвищення вкладок, але вони мають бути однакові для всіх. Цього року треба буде відкрити приют-сиротинець, а це потягне за собою чимало коштів. Вкінці між робітниками родиться думка, щоб РЗТ подбало про шпиталь для сухітників, бо число хорих членів на цю хоробу зростає кожного року і нема надії, щоб з огляду на капіталістичну раціоналізацію праці воно зменшилось. Все це товариші є для нас конечно потрібним, однак воно вимагає великої суми грошей, яку ми повинні зложити.

Коли члени нашої організації є дійсно щирими і клясово свідомими робітниками, то вони повинні доложити всіх старань, щоб наша організація розвивалася. Вони повинні тямити, що розвій нашої організації вийде на добро працюючій клясі і тому треба всім українським робітникам ставати членами РЗТ і зробити з нього масову запомогову організацію, яка освідомлювала-б своїх членів в клясовій боротьбі і яка помагала-б їм на випадок слабости або каліцтва. Коли ми станемо аж такими свідомими, що повалимо нинішний лад і заведемо новий, тоді може і не буде потреби на таку організацію як РЗТ, але так довго, як існує нинішний лад, ми мусимо зібрати всі свої сили і зробити РЗТ такою організацією, яка не тільки виплачуватиме запомогу своїм членам, не лиш знайде в приюті місце для своїх немічних членів і сиротів померших членів, але буде завідувати своїм власним шпиталем для сухітників.

Ів. Пелешок.

БОЯТЬСЯ СЛУШНОГО ГНІВУ РОБІТНИКІВ.

Венкувер, Б. К.

Про страйк венкуверських робітників, які працюють на реліфі, писалося вже дещо на сторінках "Укр. Роб. Вістей", однак не зашкодить ще дещо написати.

Як відомо, міські власти "змилосердилися" над безробітними у Венкувер і дали їм "роботу", за яку платять два долари денно жонатим, а по доларові нежонатим. Робітники застрайкували, бо ця платня ніяк не вистарчає їм на життя. До них прилучилися ті, яким не вдалося дістати від панів і такої "полекші" і всі вони спільними силами постановили боротися проти панського визиску над тими робітниками, яким батьки міста дали роботу, але не дали відповідної плати. Ті-ж робітники, які працювали на "реліфі" постановили домагатися, щоб міські власти дали всім роботу і відповідну плату.

На таке домагання робітників пани не хотіли згодитися і тому треба було показати їм, що робітники потраплять боротися проти капіталістичної системи. Коли безробітні постановили влаштувати демонстрацію, то шеф поліції заборонив демонстрацію. Робітники не звертали уваги на цю заборону, але зібралися на площі Павел, де до них промовляли промовці і взивали їх влаштувати демонстрацію. На місце мітінгу прибула кінна і моторцилева поліція і один з товаришів промовців остеріг їх, щоб вони були уважні з своїми палками, бо голодні робітники не находяться в добрім настрою.

Заступник шефа поліції приступив до промовляючого товариша МекЮена і сказав йому, що безробітні зроблять помилку, якщо вони будуть старатися влаштувати демонстрацію, на що тов. МекЮен відповів йому, щоб він лишив цю справу для безробітних.

Безробітні зачали лагодитися до демонстрації, стаючи по чотири в ряд. Побачивши це, поліція і собі зачала приготовлятися. Так скоро як рушив похід, кінна поліція кинулася з кіньми на демонстрантів, почала їх бити палками і валити до землі. В короткім часі на землі найшлося багато робітників і робітниць, а поліція тратувала їх кіньми.

Демонстранти зачали себе боронити. Деякі з них мали в руках патики і били коней, коли ті летіли на них. Зачали падати й коні. Шеф поліції видав приказ арештувати всіх "червоних" і провідників демонстрації. Серед юрби далися чути крики: "Стягніть їх з коней!" Поліція ще сильніше наперла на демонстрантів, била клюбами на всі сторони і валила демонстрантів до землі та тратувала їх кіньми. Багато демонстрантів покалічено, а деякі прямо чудом уникнули смерти. Один поліцмен був ранений.

По довгій і впертій боротьбі вдалося поліції розбити демонстрацію і арештувати провідників. Проти них внесено оскарження за підбурювання до бунту.

Під проводом Комуністичної Партії Канади скликано на площі Павел, дня 28. січня на 2. годину по полудні, мітінг безробітних. Поліція на конях на моторцилях розбила мітінг і арештувала т. т. Грифина і Лейкмена. Шеф поліції заявив, що він не позволить на ніякі робітничі зібрання під голим небом і не дасть позволення на ніякі демонстрації. Він видав заяву до "мирних" горожан міста, щоб вони не підходили близько до місць, на яких збираються робітники, бо можуть невинно потерпіти підчас заворушень.

Тов. Лаял заявив в суді, що він побив поліцмена підчас демонстрації і за це засуджено його на $25 кари. Товариші МекЮен, Литерик, Бенет, Дрейтон, Брави, Карвіцький і т-ка Карвіцька зістали випущені на волю за запорукою $1,500 кожний. Суд над ними відбудеться на 31. січня. Товариші МекЮен і Литерик мають відповідати за побиття "урядників спокою", а інші за опір проти цих самих урядників.

Шеф поліції заявив, що він вжиє гострих засобів, коли-б безробітні пробували ще влаштувати демонстрацію.

Таке то діється в "демократичній" Канаді. Коли робітники домагаються праці або хліба, то панські сторожі порядку годують їх палками та тратують кіньми.

М. Душнянський.

ЩЕ ОДНА РОБ.-ФАРМ. ТВЕРДИННЯ.

Вилінгдон, Алта.

Дня 3. грудня м. р. відвідав нашу місцевість тов. Войтишин, якого албертійський Провком вислав на організаційну обїздку. Він виголосив прекрасну промову, в якій взивав присутних до організації, бо лиш організаційним способом зможуть працюючі виборoти собі краще життя.

Зазначу, що в нашій місцевости існує вже від якогось часу відділ РЗТ, однак відділу ТУРФДім в нас покищо не було, бо не маємо відповідного числа активних товаришів і тому не могли стягнутися на будову свойого власного приміщення. Вислухавши промови т. Войтишина, члени РЗТ і наші симпатики зачали серйозно застановлятися над заложенням відділу ТУРФДім і будовою власного приміщення.

Нарешті постановили ми взятися серйозно до праці і заложити відділ ТУРФДім в нашій місцевости. В цій цілі проголосили організаційний мітінг, на якому вписалася 12 членів і зложили вступну вкладку по $5 кожний.

Один з товаришів заявив на мітінгу, що властитель міської салі хоче продати свій будинок і тому треба довідатися про цю справу дещо більше, може вдалося-б його купити. Товариші застановились над цею справою і негайно вибрано заряд з вписавшихся членів та порушено справу добровільних дарків на закупно будинку.

З вступних вкладок і добровільних жертв та декларацій зібрано $265, з того $250 готівки. Вибрано спеціяльний комітет, який мав вести переговори з властителем будинку в справі купна.

Місцеві патріоти почувши про наше рішення купити будинок зачали кпити собі з нас і говорити, що їх є 75 членів і не можуть щось подібного зробити, а нас маленька горстка і береться до такого великого діла. Та наш комітет не звертає на це уваги і веде переговори з властителем, які нарешті закінчуються купівлею будинку.

Будинок куплено на 12 грудня, а вже на 19 грудня ми відограли в ньому дві малі комедії, які нам принесли трохи грошей до нашої каси. Патріоти самі не прийшли на наше представлення і людей відмовляли від нього, але, як звичайно, успіху в цьому не мали. Люди починають розуміти, що лиш в робітничо-фармерській організації провадиться дійсна клясова робота, дійсна освіта, якої нам треба, щоб ми могли пізнати хитрість нинішньої системи і боротися проти неї організованою силою.

В протягу кількох днів ми придбали ще трьох нових членів і наш відділ зріс до 15 членів. Тоді ми вислали делеґата до Провкому в Едмонтоні, щоб дістати від тамощніх товаришів "інформації в справі відкриття нашого дому.

Товариші з Провкому виявили свою щирість помогти нам в цій справі і вже на 28. грудня, себто один день перед відкриттям нашого Дому, висилають до нас свій драмгурток, який відограв на нашій сцені представлення "Жертви царизму". На представленні було поверх 200 осіб з околиці Вилинґдон. З самого міста гостей було дуже мало. Дохід з представлення виносив $65.55.

На другий день по представленню, себто в неділю 29. грудня, відбулося врочисте відкриття нашого Дому. Воно почалося прекрасним концертом, який відограв драмспівгурток з Едмонтону під проводом диріґента т. Вихрестова. Гостей було поверх 250 осіб. Присутні, між якими було кількох англійців, були дуже задоволені з виконання концертової програми, про що свідчили щирі оплески.

По скінченні першої части програми забрав слово товариш Клибановський з Едмонтону і переповів історію визвольної боротьби працюючих від самого її початку аж по нинішній день. Він пояснив обширно ціль і завдання ТУРФДім, переказав його історію і вказав на його здобутки. Опісля апелював до присутних, щоб по своїм силам помогли започаткованій культурно-освітній праці у Вилинґдон своїми жертвами на сплату довгу на будинкові. Його апель не проминув без добрих наслідків, бо присутні зрозуміли значіння робітничо-фармерської організації і щиро на ню жертвували.

Нище подаємо спис тих товаришів і товаришок, які до цього часу причинилися своїми щирими датками на допомогу нашій місцевій організації.

Слідуючі товариші зложили свої жертви на мітінгу дня 9 грудня: По $25: Василь Попович, Михайло Жучкан, Іван Попович, Дмитро Гордей, Танасій Чернівчан, Георгій Н. Попович і Олександер Бойчук; т. Петро Сорокан зложив готівкою $10, а декларував $15; по $10 зложили: Борис Карпінський і Іван Дзедзінський.

На святі відкриття нашого Дому зложили слідуючі: тов. Николай Бойчук з Едмонтону $14.25; по $10: Імпіріял Ломбер Ко., Антін Новаковський, Данило Скорейко, Петро Лікарек, Манолій Крикливець, Захарій Крикливець і Михайло Новаковський; Іван Орищук $6; по $5: Михайло Попович, Іван Клибановський, Провком з Едмонтону, Василь Гунчак, Домніка Шимко, Николай Макаренко, Василь Скорейко, Петро Петрацук, Михайло Чекан, Михайло Косилецький, Олекса Гавдунек, Брати Мельничуки, Николай Моцак, Николай Ленко Іван Попель, Франко Прусак; по $3: Кость Шевчук, Іван Сорокан, Іван Сенько; Антон Зень $2; по $1: Текля Чабан, Л. Д. Мигович, Іван Веселовський, А. Давидюк, Семен Іванюк, Михайло Якимчук, С. Скурґан, Н. Потоцький, Ілия Кушнерук, Василь Скорейко, Возьний, Іван Жук, Михайло Дарій, Г. В. Возьний, Ігнатій Онищук.

Тов. Чернівчан зібрав на листу $4.35, а тов. В. Попович зібрав $2. Всіх вільних жертв зібрано $202.60.

Окрім того декларували слідуючі товариші: по $10: Василь Балзнко, Теодор Попович, Георгій Попович; по $5: Гаврило Маковійчук, Йосиф Гаврилюк, Петро Бандура; Г. В. Возьний декларував $1, а Френк Богданський $2. Попередно декларовано $15, що робить загальну суму декларованих жертв $66.

Підчас колекти забрав слово т. Новаковський з Мондейр. Він порівнав життя старокраєвого селянина до життя канадійського фармера, вказав на визиск, якого допускаються капіталісти над працюючою масою і взивав горнутися до організації і спільними силами старатися повалити нинішню несправедливу систему.

Тов. Якимчук з Едмонтону говорив про вороже відношення сторників та інших бизнесменів до наших робітничо-фармерських організацій і що вони не хочуть розуміти, що лиш робітники і фармері дають їм нагоду заробити на життя.

По промовах відбувається друга половина програми концерту і закінчується відспіванням "Інтернаціоналу".

Від часу заложення нашого відділу по нинішний день, ми вспіли зібрати готівкою $589.55. На оцім місці складаємо щиру подяку всім тим товаришам і товаришкам, які причинилися своїми жертвами до так успішного започаткування нашої культурно-освітної праці. Едмонтонським товаришам і товаришкам дякуємо за те, що відограли в нас представлення і дали концерт, з якого вплинуло до каси гарна сума грошей. Вкінці дякуємо всім гостям, що прибули на оце отворення і зробили його історичною подією в житті працюючих українців в цій околиці. Стіймо солідно в нашій організації і зробім її центром всеї нашої культурно-освітної праці.

Заряд відділу ТУРФДім у Вилинґдон, Алта.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Тов. П. Г., Ніпавін, Саск. — Ваш допис не піде, бо писаний олівцем і на обох сторонах картки. Нам неможливо його перечитати. Зрозумійте, що ми одержуємо десятки дописів денно і ніяк не можемо тратити кілька годин на прочитання таких дописів як Ваш. Старайтеся писати чорнилом і лиш на одній стороні картки.

Тов. А. М., Султан, Онт. — Допис не піде, бо забагато місця Ви присвятили в ньому різдвяним святам та релігійним церемоніям, така критика не принесе нікому ніякої користи. Старайтеся писати про положення робітників в Вашій місцевости, а з цього скористають всі наші читачі далеко більше, як з релігійної полеміки. Старайтеся писати коротко і ясно.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

ВІДІЙШЛА ВІД НАС НАЗАВЖДИ.

Вінніпеґ, Ман.

Дня 20 січня працали в останнє працюючі Вінніпеґу т-ку Марусю Божагору. Товариши з мандолінової орхестри жалібними звуками проводили домовину покійної. Від місцевого відділу Жінсекції промовляла т-ка Бобовська, від мандолінової орхестри молода т-ка Білінська, від відділу ТУРФ-Дім говорив тов. Савяк. У своїй промові тов. Савяк виказав, як система капіталістичного визиску праці трудящих передчасно заганяє в могилу працючих і їхню дітвору.

МАРУСЯ БОЖАГОРА

Покійна Маруся родилася у Вінніпеґу 9 січня 1908 року. Вона була одинокою дочкою у своїх родичів. Її щирість до усієї рідні й до своїх 5 братів могла послужити за примір для усіх дітей. А вже найбільше вона була привязана до матері, яка в покійній ховала свою надію.

За оте останнє працання висказую усім товаришкам мандолінової орхестри, т-ці Бобовській, тов. Савякові й усім учасникам щиру подяку.

Текля Божагора.

ПІДСУМКИ ПРАЦІ ВІДДІЛУ РЗТ В ЛЕТБРИДЖ.

Летбридж, Алта.

В своїм попереднім дописові я підвів підсумки освітньої праці ТУРФДому, не згадуючи нічого про РЗТ, бо в обсягу мойого теперішнього робкорства, не входять справи Роб. Запомогового Товариства.

Але, будучи робкором РЗТ в 1929 році, вважаю своїм обовязком сказати дещо про працю наших членів протягом того часу.

Мушу признатися, що за цілий рік мойого робкорства, я нічого не писав про справи РЗТ! Чому? Тому, що я весь час чекав, коли то товариші прокинуться з свойого сну і тому уважаю за річ непотрібну писати про нашу байдужність та про те, скільки у нас членів, як товариші платять свої вкладки, яку побирають запомогу (бо все це нам всім добре відоме).

Про сварки я збірався написати кілька разів, однак думка, що більш нічого подібного не повториться, спиняла мене. Думав, що не треба виносити на верх випадкову грязь.

Але таких сварок було в нас багато. Ось наприклад: товариші або товаришеві забаглося "захорувати". Полежать трохи, аби одержати запомогу. Деякі товариші дізнались про такі "слабости" і на місячних зборах роблять внесок припинити таку запомогу. Але біда, що у цієї "хорої" чи "хорого" є куми, дядьки, брати і вони всі піднимають гвалт, що це не справедливо. Сварка!...

Або ось — товаришеві або товаришці забаглось спричинити собі дійсну хоробу. Про це дізнались і запомога пропала.

І не дивлячись на доказані факти, товариш чи товаришка, втративши запомогу, йдуть жалітись до адвоката...

Ех, товариші! Забуваєте ви, що таке Робітниче Запомогове Товариство! Зрозумійте слово "робітниче", себто, що це запомогове товариство є збудоване на наших центах і коли ці центи скупчились в центрі і зробили чималий капітал, то хоч і капітал, але наш — робітничий. І коли ми хочемо, не хоріючи або штучно витвореними хоробами брати запомогу, то цим ми кривдимо РЗТ, а РЗТ наше, то значить, що ми кривдимо самі себе.

Досить вже беззаконних запомог, а цей час, що губите на сварки, поверніть на розвиток освіти.

Про те, щоб оснувати школу, прийти на лекції ЦВК й послухати голесного читання — не дбає ніхто з них.

Не думайте, товариші, що ходячи на лекції, ви робите ласку для якогось Сашка або для учителя, що провадить школу. Ні, товариші! Побираючи освіту, ви збагачуєте своє знання, а знання, це головне средство в боротьбі за краще життя.

Сашко.

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА НА ОДИНАЦЯТИЙ З'ЇЗД ТУРФДІМ.

Драматичні, співацькі та музичні сили при Укр. Роб. Домі у Вінніпеґу приготовляються на з'їзди українських робітничо-фармерських організацій, що відбудуться в днях від 10. до 19. лютого включно — з гарними мистецькими виставами.

В суботу, 15. лютого, Драмспівгурток відограє найновішу і не грану ще в Канаді драму М. Ірчана на 4 дії

"РАДІЙ"

Драма ця написана з життя й з клясової боротьби робітництва в Америці, які працюють коло вироблювання годинників, затроюються радієм. Навіть недавно читали ми в газетах, як в Злучених Державах умерло кілька робітниць, затроївшись радієм при праці. Тому кожний робітник і робітниця повинні побачити цю драму.

В неділю, 16. лютого, на закінчення Одинацятого З'їзду ТУРФДім, а на розпочаття Шестої Конвенції Робітничого Запомогового Товариства відбудеться в Укр. Роб. Домі

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ,

в якому візьме участь Дута Орхестра вінніпеґського відділу РЗТ та третя й четверта групи мандолінових орхестр відділу ТУРФДім.

На закінчення подаємо під увагу всім тим, що бажають не втратити цих вистав, слідуючу пораду: на ріжні кращі вистави до Укр. Роб. Дому у Вінніпеґу, а головно на з'їздові, приходить такий здвиг народу, що сотками потім вертає домів з браку місця. Через це нераз бувають нарікання. Щоб цего уникнути, щоб кожний і кожна, які справді люблять побачити гарні вистави і на них дечого навчитися, заряд відділу ТУРФДім приготовив вже всі тикети на представлення наперед. Їх можете набувати кожного дня в буфеті Укр. Роб. Дому, або вечерами при касі, чи в офісі УРД. На концерти також мусите вчасно набути собі запрошення. Запрошення на концерти можна від нині кожного дня набувати також або в буфеті УРД, або вечерами при касі, чи в офісі УРД.

Ціни як звичайно!

МИСТКОМ.